

तव पार्श्वान्मुक्तिर्भविष्यति। तत् क्रियतां मया सह मैत्रीति। हिरण्यक आह। अहो त्वं भोक्ता। अहं भोज्यभूतः। तत् का त्वया सह मम मैत्री। उक्तं च।

ययोरेव समं वित्तं ययोरेव समं कुलं।

५ तयोर्मैत्री विवाहश्च न तु पुष्टविपुष्टयोः ॥ २८ ॥

तथा च। यो मित्रं कुरुते मूढ आत्मनो ऽसदृशं कुधीः।

हीनं वाप्यधिकं वापि हास्यतां यात्यसौ जने ॥ २९ ॥

तद्वस्यतामिति। वायस आह। भो हिरण्यक एषो ऽहं तव दुर्गद्वारमुपविष्टः। यदि त्वं मैत्रीं न करोषि तत् प्राणमोक्षणं तवाग्रे करिष्यामि। अथवा प्रायोपवेशनं मे स्यादिति। हिरण्यक आह। भो कथं त्वया पूर्ववैरिणा सह मैत्रीं करोमि। उक्तं च।

वैरिणा न हि सन्दध्यात् सुश्लिष्टेनापि सन्धिना।

सुतप्तमपि पानीयं शमयत्येव पावकं ॥ ३० ॥

वायस आह। भवता सह मम दर्शनमपि नास्ति। कुतो वैरं। तत् १५ किमनुचितं वदसि। हिरण्यक आह। द्विविधं वैरं भवति सहजं कृत्रिमं च। तत् सहजवैरो त्वमस्माकं। उक्तं च यतः।

कृत्रिमं नाशमायाति वैरं द्राक् कृत्रिमैर्गुणैः।

प्राणदानं विना वैरं सहजं याति न क्षयं ॥ ३१ ॥

वायस आह। भो द्विविधस्यापि वैरस्य लक्षणं श्रोतुमिच्छामि। तत् २० कथ्यतां। हिरण्यक आह। भो कारणेन निवृत्तं कृत्रिमं। तत् तद्दोषकारकारणाद्गच्छति। स्वाभाविकं पुनः कथमपि न गच्छति। तद्यथा नकुलसर्पाणां। शष्पभुग्नखायुधानां। जलानलयोः। देवदैत्यानां। सारमेयमार्जाराणां। सपत्नीनां। ईश्वरदरिद्राणां। सिंहुगजानां। लुब्धकहरिणानां। श्रोत्रियभ्रष्टक्रियाणां। पतिव्रताकुलठानां। मूर्ख २५ पण्डितानां। सज्जनदुर्जनानां। नित्यं वैरं भवति। न च कस्यचित्